

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : Z-81625851-610- 443
Konu : Soru Önergesi (7/24007)

31.08.2026
7/24007 GY 108

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21.02.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1586827 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ile İzmir Milletvekili Sayın Burcugül ÇUBUK tarafından yöneltilen 7/24007 Esas Numaralı yazılı soru önergesine ilişkin cevap aşağıda sunulmuştur.

“6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun amacı; işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ve mevcut sağlık ve güvenlik şartlarının iyileştirilmesi için işveren ve çalışanların görev, yetki, sorumluluk, hak ve yükümlülüklerini düzenlemek olup ilgili Kanun; kamu ve özel sektöre ait bütün işlere ve işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine, çırak ve stajyerler de dâhil olmak üzere tüm çalışanlarına faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanmaktadır. İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında çalışanların işle ilgili sağlık ve güvenliğini sağlamak için her türlü tedbirin alınması işverenin yükümlülüğünde olup Kanunun hükümlerinin uygulanmasının izlenmesi ve teftişi, iş sağlığı ve güvenliği yönünden teftiş yapmaya yetkili Bakanlık iş müfettişlerince yerine getirilmektedir. Çalışma hayatında önemli bir yere sahip olan iş ekipmanlarının güvenli kullanımını sağlamak amacıyla yapılması zorunlu olan periyodik kontrollerin rapor ve kriterlerine ilişkin dokümanlar yayımlanarak tarafların kullanımına sunulmakta böylece uluslararası düzeyde standartlara uyum sağlanmaktadır.

Ayrıca, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 59 uncu maddesinin 7 nci fıkrası gereğince; kamu idarelerinin denetim elemanlarının kendi mevzuatı gereğince işyerlerinde yapacakları soruşturma, denetim ve incelemeler sırasında sigortasız çalıştırıldığını tespit ettiği kişileri Sosyal Güvenlik Kurumuna (SGK) bildirme yükümlülükleri bulunmaktadır. Bu kapsamda SGK intikal eden raporlara istinaden kayıt dışı çalışan kişiler kayıt altına alınmaktadır. Böylece diğer kamu kurum ve kuruluşlarının denetim elemanlarınca işyerlerinde yapılan denetimlerde sigortalılık kontrolü yapılması sağlanmış ve böylece denetim ağı genişletilmiştir.

Bununla birlikte, kayıt dışı istihdamla mücadelede ‘Kurumlar arası veri paylaşımı/çapraz kontroller’ kapsamında, gerek kurum ve kuruluşlarla yapılan protokoller gerekse münferiden alınan istihdam verileri SGK kayıtları ile karşılaştırılmakta, tescili bulunmadığı anlaşılan kişilerin sigortalılık tescil işlemleri yapılmaktadır. Böylece kayıt dışı istihdamla mücadele sürecine diğer kurum ve kuruluşlar da dahil edilerek iş birliği mekanizması oluşturulmuştur. Bankalar ile kamu kurumlarında işlem yapan kişilerin kimlik ve mesleki bilgileri üzerinden yapılan sorgulamalar ile denetime gidilmeden de kayıt dışı çalışmalar ve işyerleri tespit edilebilmektedir. Bu kapsamda veriye dayalı kontrol işlemleri, rutin denetimler ve yıllık denetim programı kapsamında sektörlere/işyerlerine yönelik risk odaklı ve tarama şeklinde denetim faaliyetlerin yanı sıra; yıllık bilgilendirme ve rehberlik programları kapsamında kayıtlı istihdamın önemi hakkında ilgili taraflara sosyal güvenlik hak ve yükümlülükleri konusunda bilgilendirme, bilinçlendirme ve rehberlik çalışmaları, toplumun sosyal güvenlik hak ve yükümlülükleri ile sigortalılık bilinci ve e-SGK uygulamaları konusunda, zamanında ve etkin bilgilendirilmesi amacıyla yazılı, görsel ve dijital içerikler hazırlanarak tüm iç ve dış paydaşların iletişim kanallarında ve mecralarında yayınlanması çalışmaları düzenli olarak gerçekleştirilmektedir.”

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Veli İŞIKHAN
Bakan